KOMISJONI OTSUS,

20. oktoober 2004,

mida Itaalia rakendab 2002. aastal tugevasti loodusõnnetustest mõjutatud omavalitsusüksustes investeeringuid tegevate ettevõtjate suhtes

(teatavaks tehtud numbri K(2004) 3893 all)

(Ainult itaaliakeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2005/315/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 88 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles pöördunud huvitatud isikute poole ettepanekuga esitada oma märkused eespoolnimetatud sätete [1] alusel ja võttes arvesse neid märkusi,

ning arvestades järgmist:

I. MENETLUS

(1) Komisjon sai 6. ja 29. märtsil 2003 kaks kaebust, mis käsitlesid 18. oktoobri 2001. aasta seaduse nr 383 pikendamist teatavates 2002. aastal tugevasti loodusõnnetustest mõjutatud Itaalia omavalitsusüksustes.

(2) Komisjon palus 20. märtsil 2003 Itaalia ametiasutustelt teavet pikendamise kohta. Pärast vastamistähtaja pikendamise taotlemist 2. ja 21. mail 2003, vastasid Itaalia ametiasutused 10. juunil 2003. Itaalia ametiasutuste teine kiri jõudis komisjoni 4. juulil 2003.

(3) Et toetuskava jõustus asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaselt enne komisjoni eelneva heakskiidu saamist, kanti toetuskava teatamata toetuste registrisse numbri NN 58/03 all.

(4) Komisjon teavitas oma 17. septembri 2003. aasta kirjaga Itaaliat otsusest alustada kõnealuse meetme suhtes asutamislepingu artikli 88 lõike 2 kohast menetlust. Juhtum registreeriti numbri N 57/03 all. Komisjoni otsus menetluse alustamise kohta avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* [2] ja huvitatud isikuid kutsuti üles märkusi esitama.

(5) Itaalia ametiasutused palusid oma 23. oktoobri 2003. aasta kirjaga märkuste esitamise tähtaja pikendamist. Komisjon nõustus oma 5. novembri ja 16. detsembri 2003 kirjas taotlusega ja saatis meeldetuletuse.

(6) Itaalia saatis oma märkused 18. veebruari 2004. aastal saadetud ja 23. veebruaril 2004. aastal kättesaadud kirjaga ning 10. septembril 2004. aastal saadetud ja 15. septembril kättesaadud kirjaga. Asjast huvitatud kolmandatelt isikutelt märkusi ei laekunud.

II. TOETUSKAVA ÜKSIKASJALIK KIRJELDUS

Õiguslik alus

(7) 24. detsembri 2002. aasta dekreetseaduse nr 282 (muudetud 21. veebruari 2003. aasta seaduseks nr 27) artikli 5 punktiga e pikendatakse 18. oktoobri 2001. aasta seaduse nr 383 artikli 4 lõikes 1 sätestatud soodustusi üksnes 2002. aastal tugevasti loodusõnnetustest mõjutatud omavalitsusüksustes investeeringuid tegevate ettevõtjate suhtes. Itaalia Majandus- ja Rahandusministeerium selgitas seda maksuameti 31. juuli 2003. aasta ringkirjaga nr 43/E. Asjaomased omavalitsusüksused paiknevad piirkondades, mis on määratletud:

— peaministri 29. oktoobri 2002. aasta dekreediga, millega nähakse ette Etna purskest ja Catania provintsi maavärinatest põhjustatud tõsiste tagajärgede suhtes väljakuulutatud erakorralise seisukorraga seotud sätted;

— peaministri 31. oktoobri 2002. aasta dekreediga, millega nähakse ette 31. oktoobril 2002 Campobasso provintsis toimunud tugevate maavärinate suhtes väljakuulutatud erakorralise seisukorraga seotud sätted;

[1] ELT C 42, 18.2.2004, lk 5.

[2] Vt joonealune märkus 1.

— peaministri 8. novembri 2002. aasta dekreediga, millega nähakse ette 31. oktoobril 2002 Foggia provintsis toimunud maavärinatest põhjustatud erakorralise seisukorra väljakuulutamisega seotud sätted;

— peaministri 29. novembri 2002. aasta dekreediga sätete kohta, mis on seotud Liguuria, Lombardia, Piemonte, Veneto, Friuli-Venezia Giulia ja Emilia Romagna erandlikust ilmastikust (üleujutused ja maalihked) põhjustatud erakorralise seisukorra väljakuulutamisega.

(8) Lisaks tuli kõnealustes omavalitsusüksustes anda evakueerimiskorraldused või omavalitsusüksuste peamistel juurdepääsuteedel liikluse keelamise korraldused.

(9) Ajakirjanduses ilmunud artiklitest sai komisjon teada, et Liguuria, Lombardia, Piemonte, Veneto, Friuli-Venezia Giulia ja Emilia-Romagna erandlikust ilmastikust mõjutatud omavalitsuste nimekiri koostati peaministri 28. mai 2003. aasta määrusega, mis avaldati 3. juunil 2003. aasta Itaalia ametlikus väljaandes nr 126.

(10) 18. oktoobri 2001. aasta seadust nr 383 pikendav meede jõustus 23. veebruaril 2003, s.o järgmisel päeval pärast 21. veebruari 2003. aasta seaduse nr 27 avaldamist 22. veebruari 2003. aasta Itaalia ametliku väljaande nr 44 korralises kaasandes nr 29.

Eesmärk

(11) Toetuskava on ette nähtud investeeringute edendamiseks loodusõnnetustest mõjutatud piirkondades, mis on loetletud punktis 7 nimetatud peaministri dekreetides.

Toetuse saajad

(12) Mis tahes sektori ettevõtja, kes on teinud investeeringuid loodusõnnetustest mõjutatud omavalitsusüksustes, on kõlblik saama toetust. Maksuameti 31. juuli 2003. aasta ringkirjas nr 43/E täpsustatakse, et toetuskava on ette nähtud selliste ettevõtjate investeeringute edendamiseks, kes oma asukohaomavalitsusüksuses toimunud loodusõnnetuste põhjustatud tõsiste raskuste tõttu on otse või kaudselt kahju kandnud. Lisaks sedastatakse, et selline kahju loetakse enamikku antud omavalitsuse ettevõtjaid mõjutanuks ainult sel juhul, kui:

— evakueerimiskorraldusega hõlmatud ehitiste arv oli nii suur, et sellel oli negatiivne mõju kogu omavalitsusüksuse majandusele;

— liikluse keelamise korraldused mõjutasid kõiki omavalitsusüksuse peamisi juurdepääsuteid.

Vastavalt kõnealusele ringkirjale on muude juhtumite korral toetus ette nähtud üksnes ülalnimetatud meetmetega hõlmatud juurdepääsuteedel või ehitistes paiknenud ettevõtjatele.

Toetuse vorm ja määr

(13) Kõnealuse meetmega pikendatakse 18. oktoobri 2001. aasta seadust nr 383 kuni 25. oktoobrit 2001 hõlmavale aastale järgneva teise maksuaastani ja see meede puudutab kuni 31. juulini 2003 tehtud investeeringuid. Seaduse kohaselt võib osa pärast 1. juulit 2001 tehtud investeeringuid, mis moodustavad 50 % keskmist taset ületavatest investeeringutest eelneva viie aasta jooksul, ettevõtjate ja füüsilisest isikust ettevõtjate tulumaksu suhtes tasaarvestada. Keskmise taseme arvutamisel ei võeta arvesse kõrgeima investeeringutasemega aastal tehtud investeeringuid. Kinnisvarainvesteeringute korral kohaldatakse pikendust selliste investeeringute suhtes, mis on tehtud kuni 25. oktoobrit 2001 hõlmavale maksuaastale järgneva kolmanda maksuaastani ja hiljemalt 31. juulil 2004.

Toetuskava eesmärk

(14) Toetuskava on kavandatud selleks, et edendada investeeringuid uude tööstuslikku sisseseadesse ning uutesse ehitistesse, laiendustesse, olemasolevate rajatiste ümberehitamisse ja moderniseerimisse, katkestatud töö lõpuleviimisse ning uute seadmete ostmisse.

III. ASUTAMISLEPINGU ARTIKLI 88 LÕIKE 2 KOHASE MENETLUSE ALUSTAMISE OTSUS

(15) Ametliku uurimise alustamise otsuses (edaspidi "menetluse alustamise otsus") uuriti kõnealust meedet, et kontrollida, kas selle, kui loodusõnnetuste või erakordsete asjaolude põhjustatud kahju korvamiseks ettenähtud toetuse suhtes võiks kohaldada artikli 87 lõike 2 punkti b kohast erandit.

(16) Lisaks vaatles komisjon, kas meede vastab asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis a ja/või c ettenähtud erandite tingimustele vastavalt piirkondliku riigiabi andmise juhendile [3], komisjoni 12. jaanuari 2001. aasta määrusele (EÜ) nr 70/2001, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele antava riigiabi suhtes [4], ühenduse eeskirjadele riigiabi kohta põllumajandussektoris [5] ning eeskirjadele riigiabi määramise kohta kalanduses ja vesiviljeluses. [6]

[3] EÜT C 74, 10.3.1998, lk 9.
[4] EÜT L 10, 13.1.2001, lk 33. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 364/2004 (ELT L 63, 28.2.2004, lk 22).
[5] EÜT C 28, 1.2.2000, lk 2.
[6] EÜT C 19, 20.1.2001, lk 7.

Meetme, kui loodusõnnetuste põhjustatud kahju korvamise toetuse analüüs

(17) Asutamislepingu artikli 87 lõike 2 punkti b kohase erandi puhul väljendas komisjon menetluse alustamisel kahtlust, kas toetus on ette nähtud üksnes kõnealuste loodusõnnetuste põhjustatud kahju korvamiseks nii, et see välistab üksikute toetuse saajate igasuguse ülemäärase hüvitamise. Seetõttu oli komisjonil võimatu lubada meedet kui loodusõnnetuste või mis tahes muude erakordsete asjaolude põhjustatud kahju korvamise toetust.

(18) Itaalia ametiasutused ei kvantifitseerinud loodusõnnetuste põhjustatud otsest materiaalset kahju. Nad selgitasid, et toetuskava põhineb kahju makromajanduslikul mõistel, põhjendades nimetatud lähenemisviisi sellega, et ilma menetlust aeglustamata ja ebatõhusaks muutmata ei ole võimalik kvantifitseerida kahju ettevõtjate tasandil.

(19) Seega võttis komisjon menetluse alustamise otsuses arvesse, et Itaalia ametiasutuste esitatud teabes ei antud mõista, nagu oleks vaatlusalune meede oma laadi ja praktilise korralduse poolest kavandatud loodusõnnetuste põhjustatud kahju korvamiseks. Komisjonil oli võimatu praktilist korraldust silmas pidades järeldada, et:

— toetuse saaja on kahju kandnud ettevõtja;

— kahju oli põhjustatud üksnes ühes punktis 7 nimetatud peaministri dekreedis loetletud loodusõnnetustest;

— ettevõtjale antav toetus on ette nähtud üksnes loodusõnnetuste põhjustatud kahju korvamiseks nii, et see välistab üksikute toetuse saajate igasuguse ülemäärase hüvitamise. Toetuse ning ettevõtja kantud kahju vahelise seose puudumist võib näidata ka tõsiasjaga, et kõnealuse toetuskava praktilist korraldust silmas pidades, ei tarvitse loodusõnnetuste tagajärjel kahju kandnud ettevõtja olla kava raames abikõlblik. Üksnes kõnealuste loodusõnnetuste põhjustatud kahju korvamisse investeeriv ettevõtja ei tarvitse olla abikõlblik, kui investeeringu väärtus on väiksem kui eelneva viie aasta jooksul tehtud investeeringute keskmine väärtus. Niisamuti ei tarvitse ettevõtja, kes investeerib üksnes selliste loodusõnnetuste põhjustatud kahju korvamisse, kuid on jooksval aastal kahjumis, ka samal aastal olla abikõlblik.

Meetme kui investeeringutoetuse analüüs

(20) Asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis a ja/või c sätestatud erandite kohaldatavuse osas vaatles komisjon menetluse alustamise otsuses, kas meede võiks vastata erandi nõuetele investeeringutoetusena.

(21) Erandite puhul väljendas komisjon kõigepealt kahtlust, kas toetuskava raames antakse toetust üksnes sellistele piirkondadele, mis on kõlblikud saama piirkondlikku toetust Itaalia 2000–2006. aasta piirkondliku abi kaardi kohaselt. Komisjon kahtles ka, kas:

— toetuskavas määratletud investeeringu mõiste vastab piirkondliku riigiabi andmise juhendi punktis 4.4 ning määruse (EÜ) nr 70/2001 artikli 2 punktis c sätestatule;

— toetuskava kohase toetuse määr, mille peaks välja arvutama võttes arvesse kõiki standardbaasi moodustavaid kuluartikleid, nagu on määratletud piirkondliku riigiabi andmise juhendi punktis 4.5 ning määruse (EÜ) nr 70/2001 artikli 4 lõikes 5, vastab Itaalia 2000–2006. aasta piirkondliku abi kaardil täpsustatud piirkondlikele ülemmääradele või määruse (EÜ) nr 70/2001 artikli 4 lõikes 2 väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele ettenähtud toetuse määradele;

— piirkondliku riigiabi andmise juhendi punktides 4.18–4.21 ning määruse (EÜ) nr 70/2001 artiklis 8 sätestatud abi kumuleerumiseeskirjad on täidetud;

— piirkondliku riigiabi andmise juhendi punktis 4.2 ning määruse (EÜ) nr 70/2001 artiklis 7 nimetatud toetuse vajaduse põhimõtet on järgitud;

— toetatava tootliku investeeringu elujõulisuse ja usaldusväärsuse tagamiseks on toetuse saaja omaosalus vähemalt 25 %, nagu on sätestatud piirkondliku riigiabi andmise juhendi punktis 4.2 ning määruse (EÜ) nr 70/2001 artikli 4 lõikes 3;

— põllumajandussektori riigiabi käsitlevates ühenduse eeskirjades ning kalanduse ja vesiviljeluse riigiabi käsitlevates eeskirjades sätestatud juhiseid on järgitud.

IV. ITAALIALT SAADUD MÄRKUSED

(22) Itaalia saatis vastusena menetluse alustamise otsusele täiendavat teavet koos märkustega, mille põhipunktid on kokku võetud allpool.

Märkused meetme kui loodusõnnetustest põhjustatud kahju korvamise toetuse analüüsi kohta

(23) Itaalia ametiasutused rõhutasid, et meetmega seotud territoorium hõlmab peaministri 29. oktoobri, 31. oktoobri ja 8. novembri 2002 dekreetides loetletud omavalitsusüksusi. 29. oktoobri 2002. aasta dekreedi artikli 1 kohaselt tuli toetust anda üksnes üleujutustest kahjustatud omavalitsusüksustes ning nendes omavalitsusüksustes, kus väljastati evakueerimiskorraldused või peamistel juurdepääsuteedel liikluse keelamise korraldused. Omavalitsusüksused loetleti peaministri korralduses nr 3290.

(24) Seoses kahtlustega, kas toetuse saajad olid kahju kandnud ettevõtjad ning kas selline kahju oli põhjustatud üksnes loodusõnnetustest, vastasid Itaalia ametiasutused, et kahju loetakse enamikku antud omavalitsusüksuse maksumaksjaid mõjutanuks ainult sel juhul, kui:

— evakueerimiskorraldustega hõlmatud ehitiste arv oli nii suur, et sellel oli negatiivne mõju kogu omavalitsusüksuse majandusele;

— liikluse keelamise korraldused mõjutasid kõiki omavalitsusüksuse peamisi juurdepääsuteid.

(25) Seetõttu järeldasid Itaalia ametiasutused, et peamised toetuse saajad olid tõepoolest sellised ettevõtjad, kes olid kandnud kahju ja kelle tegevuskoht paiknes evakueerimiskorraldustest mõjutatud teede ääres või ülalnimetatud ehitistes.

(26) Itaalia ametiasutused olid kantud kahju ja antud toetuse seose osas samuti arvamusel, et asutamisleping ei välista võimalust võtta asjaomases piirkonnas arvesse kogu kahju. Toetuskava aluseks võeti kahjutaseme makromajanduslik määratlus, sest toetuskava tõhusat ja kiiret rakendamist silmas pidades, ei olnud võimalik eraldi hinnata iga ettevõtja kantud kahju. Seetõttu kasutasid Itaalia ametiasutused makromajanduslikke andmeid näitamaks, et toetuskava eelarve oli palju väiksem kui kahju ulatus.

(27) Lisaks rõhutasid Itaalia ametiasutused, et komisjon oli mitmel juhul lubanud toetust teatava konkreetse sektori toibumisele kaasaaitamiseks või kaudsemate kahju vormide korvamiseks.

(28) Itaalia ametiasutused kinnitasid oma 10. septembri 2004. aasta kirjaga, et kuigi meede põhineb makromajanduslikul lähenemisel, võidakse ettevõtjatelt nõuda tõendite või seletuste esitamist, et veenduda iga toetuse saaja kantud tegelikus kahjus. Maksuhaldurid võiksid seejärel teostada vajalikku kontrolli. Tõendites tuleks tõendada, et ettevõtjal oli õigus toetust saada oma asukoha tõttu abikõlblikus piirkonnas. Lisaks peaksid ettevõtjad tõendama, et toetus ei ületanud kantud kahju ning ülemäärast hüvitamist ei toimunud.

Märkused meetme kui investeeringutoetuse kohta

(29) Seoses analüüsiga, mis käsitles toetuse kokkusobivust asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis a ja/või c sätestatud eranditega ja mis tehti käesoleva otsuse punktis 16 kirjeldatud viisil, märkisid Itaalia ametiasutused üksnes seda, et meetmega hõlmatud piirkonnad olid kindlaks tehtud otseselt ja üksnes loodusõnnetuste põhjal.

(30) Itaalia ametiasutused rõhutasid, et toetuse kokkusobivust tuleks hinnata asutamislepingu artikli 87 lõike 2 punkti b valguses, st toetusena, mis on ette nähtud loodusõnnetuste või erandlike asjaolude põhjustatud kahju korvamiseks.

(31) Itaalia ametiasutused märkisid oma 10. septembri 2004. aasta kirjas, et selle erandi põhjal tuleks toetust lugeda ühisturuga kokkusobivaks ning seetõttu on kõrvaldatud vajadus edaspidise analüüsi järele muude erandite või juhtnööride valguses.

V. HINNANG

Meetme abielement

(32) Et hinnata, kas toetuskavaga ettenähtud meetmed kujutavad endast abi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, on vaja kindlaks teha, kas need annavad abisaajale eelise, kas selle eelise annab riik, kas kõnealused meetmed mõjutavad konkurentsi ja kas need võivad mõjutada ühendusesisest kaubandust.

(33) Esimene tingimus asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaldamiseks on võimalus, et toetuskava annab eelise teatavatele konkreetsetele toetuse saajatele. Seetõttu tuleb kindlaks teha, kas toetuse saajad saavad majandusliku eelise, mida nad tavalistes turutingimustes ei oleks saanud, või kas neil jäävad kandmata kulud, mis tavaliselt kaetaks ettevõtja rahalistest vahenditest, ja kas see eelis antakse ettevõtjate erikategooriale. Võimalus osa investeeringut maksu suhtes tasaarvestada, annab toetuse saajatele majandusliku eelise, sest nende tulumaksuga maksustatav tulu ja seega sellelt tulult makstav maks vähenevad, võrreldes sellega, mida ettevõtjad tavaliselt peaksid maksma. Lisaks on toetus kättesaadav sellistele ettevõtjatele, kes tegutsevad ja teevad investeeringuid Itaalia konkreetsetes piirkondades, ning annab neile eelise, sest toetust ei anta väljaspool neid piirkondi tegutsevatele ettevõtjatele.

(34) Teine tingimus artikli 87 lõike 1 kohaldamiseks on see, et toetust peab andma riik või seda antakse riigiressursside kaudu. Käesoleval juhul tähendab riigiressursside kasutamine ametiasutuste saamatajäänud tulu: tulumaksu vähendamine vähendab riigile kogunevat maksutulu.

(35) Kolmas ja neljas tingimus asutamislepingu artikli 87 lõike 1 kohaldamiseks on järgmised: toetus moonutab või ähvardab moonutada konkurentsi ja see võib mõjutada liikmesriikide vahelist kaubandust. Käesoleval juhul ähvardavad meetmed moonutada konkurentsi, tugevdades toetust saavate ettevõtjate finantsseisundit ja tegutsemisvabadust võrreldes konkurentidega, kes ei ole kõlblikud toetust saama. Kui sellist mõju on tunda ühendusesiseses kaubanduses, avaldab see mõju ka liikmesriikide vahelisele kaubandusele. Sellised meetmed moonutavad eelkõige konkurentsi ja mõjutavad liikmesriikide vahelist kaubandust, kui toetuse saajad ekspordivad osa oma toodangust teistesse liikmesriikidesse; kui nad aga ei ekspordi, on kohalik toodang eelisseisundis, sest teiste liikmesriikide ettevõtjatel on vähem võimalust eksportida oma tooteid Itaalia turule. ([7]) Sama juhtub siis, kui liikmesriik annab toetust teenindus- ja turustussektoris tegutsevatele ettevõtjatele. ([8])

(36) Järelikult on vaatlusalused meetmed artikli 87 lõikega 1 põhimõtteliselt keelatud ja neid võib lugeda ühisturuga kokkusobivateks ainult sel juhul, kui need vastavad ühele asutamislepingus sätestatud eranditest.

([7]) Euroopa Kohtu 13. juuli 1988. aasta otsus kohtuasjas 102/87: Prantsusmaa *v.* komisjon(*SEB*), EKL 1988, lk 4067, punkt 19.

([8]) Euroopa Kohtu 7. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas C-310/99: Itaalia *v.* komisjon, EKL 2002, I-2289, punkt 85.

(37) Komisjon on siiski arvamusel, et toetuskava kohaselt antav toetus ei ole riigiabi, kui komisjoni määrusega (EÜ) nr 69/2001 ([9]) sätestatud tingimused või toetuse andmise ajal jõus olevad *de minimis* eeskirjad on täidetud.

Toetuskava õigusvastasus

(38) Pidades silmas tõsiasja, et meetmed on juba jõustunud, avaldab komisjon kahetsust, et Itaalia ametiasutused ei ole täitnud oma kohustust teatada toetuskavast asutamislepingu artikli 88 lõike 3 kohaselt.

Meetmete kokkusobivus ühisturuga

(39) Olles järeldanud, et kõnealused meetmed kujutavad endast abi asutamislepingu artikli 87 lõike 1 tähenduses, peab komisjon kaaluma, kas toetus on ühisturuga kokkusobiv asutamislepingu artikli 87 lõigete 2 ja 3 tähenduses.

(40) Seoses asutamislepingus sätestatud erandite kohaldatavusega asub komisjon seisukohale, et toetus ei vasta artikli 87 lõike 2 punktis a sätestatud erandi tingimustele, sest see ei ole sotsiaalset laadi toetus, ning see ei ole ka artikli 87 lõike 2 punktiga c hõlmatud toetus. Ilmsetel põhjustel ei ole kohaldatavad ka artikli 87 lõike 3 punktides b ja d ettenähtud erandid.

(41) Artikli 87 lõike 3 punktides a ja c sätestatud erandite kohaldatavuse osas viitab komisjon menetluse alustamise otsuses väljendatud kahtlustele ning pöörab tähelepanu Itaalia ametiasutuste poolt menetluse käigus antud selletustele, mille kohaselt kõnealune toetus ei ole suunatud ühelegi nende sätetega hõlmatud eesmärgile. Asjaomane liikmesriik ei andnud komisjonile vajalikku teavet, mis oleks võimaldanud komisjonil hinnata toetuskava kokkusobivust ühisturuga nende erandite valguses. Seetõttu ei ole käesolevas otsuses võimalik toetuskava sellest seisukohast hinnata. See järeldus ei piira võimalust, et toetuskava kohaselt antav toetus võidakse individuaalse uurimise järel lugeda ühisturuga kokkusobivaks või see võidakse hõlmata erandit kehtestavate määrustega.

(42) Komisjon kaalus, kas asjaomased meetmed võiksid vastata artikli 87 lõike 2 punktis b sätestatud erandi nõuetele ja kas neid võiks kohaldada loodusõnnetuste või erandlike asjaolude põhjustatud kahju korvamise toetusena. Itaalia rõhutas menetluse käigus, et see ongi toetuse eesmärk.

([9]) EÜT L 10, 13.1.2001, lk 30.

Loodusõnnetuste põhjustatud kahju korvamise toetus

(43) Asutamislepingu artikli 87 lõike 2 punktis b sätestatakse, et loodusõnnetuste või erandlike asjaolude põhjustatud kahju korvamiseks võib anda toetust. Komisjon on jätkuvalt olnud seisukohal, et vulkaanipursked, maavärinad, üleujutused ja maalihked on selle artikli tähenduses loodusõnnetused.

(44) Kõnealuse toetuskava raames antakse toetust Itaalia mitut piirkonda tabanud loodusõnnetuste tagajärjel kahju kandnud ettevõtjatele selle kahju korvamiseks. Õnnetused ja asjaomased piirkonnad täpsustati ja määratleti haldusdokumentidega.

(45) Meede põhineb makromajanduslikul lähenemisel, nagu Itaalia ametiasutused oma 10. septembri 2004. aasta kirjas kinnitasid. Asutamislepingu kohaselt ja vastavalt komisjoni tavale peab kahju põhjustanud sündmuse ja selle kahju korvamiseks mõeldud riigiabi vahel olema otsene seos, mis tuleb määratleda ettevõtja tasandil ja mitte makromajanduslikul tasandil. ([10])

(46) Kahju kaudsemate vormide kohta nenditakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule suunatud komisjoni teatises, mis käsitleb Euroopa Ühenduse reageeringut Austrias, Saksamaal ja mitmes taotlejariigis toimunud üleujutustele, et "*mis puutub üleujutuste põhjustatud kahju kaudsemate vormide, nt elektrikatkestustest tingitud tootmisseisakud ja teatavate transporditeede sulgemisest tingitud tarneraskused, hüvitamist, on täielik hüvitamine võimalik juhul, kui kahju ja üleujutuse vaheline põhjuslik seos on selgelt kindlaks tehtav*". ([11]) Itaalia ametiasutuste rakendatud meetme puhul kasutatud makromajanduslikku lähenemist silmas pidades ei ole siiski võimalik kindlaks teha selget põhjuslikku seost abikõlbliku kahju ja loodusõnnetuste vahel. Isegi kaudse kahju korral tuleb see seos kindlaks teha ettevõtja tasandil ja mitte makromajanduslikul tasandil.

(47) Käesoleval juhul on toetuskavast kasu kõikidel ettevõtjatel, kes teevad investeeringuid üle teatava vastavalt eelnevate aastate keskmisele näitajale kehtestatud künnisväärtuse Itaalia ametiasutuste poolt kindlaks tehtud omavalitsustes, millest mõned on väga suured, tiheasustusega ja kõrgel majandustegevuse tasemel (nt Milano, Torino ja Genova). On selge, et paljud toetuse saajad ei kandnud otsest kahju ning puuduvad kindlad tõendid kaudse kahju kohta. Lisaks ei ole tõendeid selle kohta, et kahju oli põhjustatud üksnes Itaalia ametiasutuste nimetatud loodusõnnetuste poolt.

(48) Toetusmehhanism ning toetuse saajatele antud toetus ei ole seotud tegelikult kantud kahjuga, vaid sõltub teatud perioodil tehtud investeeringutest, eelmiste aastate investeeringute mahust ja tulumaksuga maksustatava tulu olemasolust. Sellistel tingimustel võib toetuse suurus ületada kahju suurust isegi juhul, kui toetuse saaja kandis kõnealustest loodusõnnetustest põhjustatud kahju.

(49) Seetõttu tuleb järeldada, et ametlik uurimine ei ole komisjoni kahtlusi kõrvaldanud ning kõnealune toetuskava kujutab sellist abi, mis on ühisturuga kokkusobimatu.

(50) Itaalia ametiasutused lubasid oma 10. septembri 2004. aasta kirjas siiski nõuda ettevõtjatelt tõendeid või seletusi, et välja selgitada iga ettevõtja poolt tegelikult kantud kahju ja teha seejärel mis tahes vajalikku kontrolli.

(51) Ei saa välistada, et teatavatel erijuhtudel vastab toetuskava kohaselt antud toetus ühisturuga kokkusobivuse tingimustele. Itaalia ametiasutused võivad seetõttu kontrollida iga toetust saavat ettevõtjat, et teha kindlaks kõnealuste loodusõnnetuste ja kahju korvamiseks mõeldud riigiabi vahelise selge ja otsese seose olemasolu. See peab võimaldama kindlalt välja selgitada üksikute ettevõtjate kantud kahju mis tahes ülemäärase hüvitamise.

(52) Igasuguse ülemäärase hüvitamise välistamiseks peavad Itaalia ametiasutused nõudma, et toetuse saajatele antud toetusest arvataks maha kindlustusmaksed. Lisaks peavad nad tagama, et kõnealuse toetuskava kohane toetus ei kumuleeruks muude meetmete kohaselt antava toetusega ning välditaks igasugust kahju ülemäärast hüvitamist.

([10]) Vt nt riigiabi juhtumeid N 629/02, N 545/02, N 429/01, NN 62/2000, N 770/99 ja NN 87/99. Isegi Itaalia ametiasutuste poolt nimetatud juhtumi N 92/2000 puhul tegi komisjon kindlaks seose ettevõtjate tasandil.

([11]) Dokument KOM(2002)481, lõplik, 28.8.2002, lk 9.

(53) Käesolev otsus käsitleb toetuskava üldiselt ja see tuleb viivitamata täitmisele pöörata, nõudes eelkõige tagasi toetused, mis on antud õigusvastaselt ja mis on tunnistatud ühisturuga kokkusobimatuks. Komisjon märgib, et negatiivne otsus toetuskava kohta ei välista võimalust mitte lugeda mõnda sama toetuskava raames antud toetust riigiabiks, vaid ühisturuga kokkusobivaks selle konkreetsete omaduste alusel (nt kui üksiktoetus on hõlmatud *de minimis* eeskirjadega või kui toetus on antud vastavalt otsusele, mille kohaselt see on ühisturuga kokkusobiv või vastavalt erandimäärusele).

VI. **KOKKUVÕTE**

(54) Komisjon leiab, et Itaalia on kõnealust toetuskava rakendanud õigusvastaselt, rikkudes asutamislepingu artikli 88 lõiget 3.

(55) Komisjon leiab oma hinnangu põhjal, et kõnealune toetuskava on ühisturuga kokkusobimatu, sest see ei vasta artikli 87 lõike 2 punkti b kohase erandi tingimustele, et korvata loodusõnnetustest või erandlikest asjaoludest põhjustatud kahju, mis oli ainus Itaalia viidatud erand.

(56) Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/99 (millega sätestatakse EÜ asutamislepingu artikli 93 üksikasjalikud rakenduseeskirjad) ([12]) artiklis 14 sätestatakse, et juhul kui õigusvastase toetuse korral võetakse vastu negatiivsed otsused, peab komisjon otsustama, et asjaomane liikmesriik peab võtma kõik meetmed toetuse saajalt toetuse tagasinõudmiseks. Komisjon ei või toetust tagasi nõuda, kui see oleks vastuolus ühenduse õiguse üldiste põhimõtetega. Käesoleval juhul ei ole tagasinõudmine ühegi põhimõttega vastuolus. Lisaks märgib komisjon, et ei Itaalia ametiasutused ega toetuse saajad ei ole sellistele põhimõtetele tuginenud.

(57) Itaalia peab võtma kõik vajalikud meetmed toetuse saajatelt toetuse tagasinõudmiseks, v.a üksikutel juhtudel, mis käesoleva otsuse punktide 50, 51 ja 52 kohaselt vastavad ühisturuga kokkusobivuse tingimustele vastavalt asutamislepingu artikli 87 lõike 2 punktis b sätestatud erandile. Selleks peab Itaalia nõudma, et toetuse saajad maksaksid toetuse tagasi kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest. Tagasinõutav toetus peab sisaldama intressi, mis on arvutatud vastavalt komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrus (EÜ) nr 659/1999, millega sätestatakse EÜ asutamislepingu artikli 93 üksikasjalikud rakenduseeskirjad. ([13])

([12]) EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1. Määrust on muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.
([13]) ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.

Itaalia peab saatma komisjonile asjakohases vormis aruande toetuse tagasinõudmise kohta, koostama tagasinõudmisega hõlmatud toetuse saajate nimekirja ning kirjeldama täpselt toetuse viivitamatuks ja tõhusaks tagasinõudmiseks tegelikult võetud meetmeid. Lisaks peab ta kahe kuu jooksul pärast käesoleva otsuse teatavakstegemist saatma dokumendid, mis tõendavad toetuse saajatelt õigusvastase ja ühisturuga kokkusobimatu toetuse tagasinõudmist (nt ringkirjad, väljastatud sissenõudekorraldused jne),

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Toetuskava riigiabi andmiseks ettevõtjatele, kes on teinud investeeringuid 2002. aastal loodusõnnetustest mõjutatud ja 24. detsembri 2002. aasta dekreetseaduse nr 282 (mis muudeti 21. veebruari 2003. aasta seaduseks ja pikendab teatavate ettevõtjate suhtes 18. oktoobri 2001. aasta seaduse nr 383 artikli 4 lõikes 1 sätestatud soodustusi) artikli 5 punktis e loetletud omavalitsusüksustes, rakendati Itaalias õigusvastaselt, rikkudes asutamislepingu artikli 88 punkti 3, ning see on ühisturuga kokkusobimatu, ilma et see piiraks artikli 3 kohaldamist.

Artikkel 2

Itaalia lõpetab artiklis 1 nimetatud toetuskava rakendamise, kui sellest tekib jätkuvalt õiguslikke tagajärgi.

Artikkel 3

Toetuskava kohased artiklis 1 nimetatud üksiktoetused on asutamislepingu artikli 87 lõike 2 punkti b tähenduses ühisturuga kokkusobivad sel määral, mil need ei ületa 24. detsembri 2002. aasta dekreetseaduse nr 282 artikli 5 punktis e nimetatud loodusõnnetuste tagajärjel iga toetuse saaja poolt tegelikult kantud kahju netoväärtust, võttes arvesse kindlustusmakseid või muude meetmete raames saadud summasid.

Artikkel 4

Artiklis 1 nimetatud toetuskava raames antud üksiktoetused, mis ei vasta artiklis 3 sätestatud tingimustele, on ühisturuga kokkusobimatud.

Artikkel 5

1. Itaalia võtab kõik vajalikud meetmed toetuse saajatelt artiklis 4 nimetatud toetuse tagasinõudmiseks.

2. Alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest katkestab Itaalia kõik toetusemaksed.

3. Tagasinõudmine teostatakse viivitamata ja vastavalt siseriiklikes õigusaktides sätestatud korrale, tingimusel et need õigusaktid lubavad käesoleva otsuse viivitamatut ja tõhusat jõustamist.

4. Tagasinõutav toetus sisaldab intressi alates toetuse saaja käsutusse andmise kuupäevast kuni selle tagasinõudmiseni.

5. Intress arvutatakse määruse (EÜ) nr 794/2004 V peatüki sätete alusel.

6. Itaalia kohustab kõiki artiklis 4 nimetatud toetuse saajaid kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest neile õigusvastaselt antud toetuse koos intressiga tagasi maksma.

Artikkel 6

Itaalia teavitab komisjoni kahe kuu jooksul alates käesoleva otsuse teatavakstegemisest selle täitmiseks võetud meetmetest, täites otsusele lisatud küsimustiku. Eelkõige saadab Itaalia samaks tähtajaks komisjonile kõik dokumendid, mis tõendavad, et Itaalia on alustanud toetuse saajatelt õigusvastase toetuse tagasinõudmise menetlust.

Artikkel 7

Käesolev otsus on adresseeritud Itaalia Vabariigile.

Brüssel, 20. oktoober 2004

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Mario MONTI